Največji slovenski dnevnik v Združenih državah
Velja za vse leto - - - $6.00
Za pol leta - - - - - $3.00
Za New York celo leto - $7.00
Za inozemstvo celo leto $7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in the United States.
Issued every day except Sundays and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CORTLANDT 2876 · Entered as Second Class Matter. September 21. 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3, 1879. TELEFON: CORTLANDT 2876

NO. 201. — ŠTEV. 201. NEW YORK, THURSDAY, AUGUST 27, 1925. — ČETRTEK, 27. AVGUSTA 1925. VOLUME XXXIII. — LETNIK XXXIII.

ZDRUŽENE DRŽAVE PREPREČUJEJO URAVNAVO

Vztrajni molk Združenih držav preprečuje uravnavo francoskega dolga v Angliji. — Caillaux in Chamberlain sta obedovala z ameriškim poslanikom, a slednji jima ne more pomagati. — Anglija hoče izvedeti, kaj bo dobila Francija v Ameriki. — Po mnenju Združenih držav niso mednarodni dolgovi v medsebojnem stiku.

Poroča John Balderston.

LONDON, Anglija, 26. avgusta. — Pogajanja med Caillauxom in Churchillom glede francoskega dolga v Angliji so dosegla včeraj važno točko, ko je angleški finančni minister izjavil, da je nujno potrebno izvedeti stališče Združenih držav napram francosko-ameriškemu dolgu, predno se nadaljuje poskusom, da se doseže francosko-angleško uravnavo. Vsled tega je prisostoval Caillaux obedu v francoskem poslaništvu, katerega sta se udeležila tudi ameriški poslanik Hougton ter angleški minister za zunanje zadeve, Austin Chamberlain.

Zaenkrat je še tajno, kaj se je vršilo pri tem obedu, a dejanski je bil vprizorjen poskus napotiti poslanika, da poizve pri administraciji v Washingtonu glede pogojev, katere bo ponudila Amerika Franciji. Houghton ni mogel ničesar izjaviti, ker nima nikakih tozadevnih obvestil iz Washingtona. a Caillaux in Chamberlain sta imela daljši pogovor glede položaja.

Caillaux je imel včeraj številne konference, kajti obiskal je Montague Normana, governerja Angleške banke in druge izvedence, in v privatnem pogovoru s Churchillom sta se oba ministra spopadla glede vprašanja, koliko naj plača Francija Angliji.

Caillaux je opustil svoj prvotni poskus, da napoti Francijo, da sprejme večji del prejemkov iz Dawesovega načrta ter ponudil deset milijonov funtov na leto, neglede na nemška plačila. Churchill je skrčil angleško zahtevo na štirinajst milijonov funtov na leto, a pod pogojem, da ne bodo Zdr. države zahtevale več kot to od Francije.

Dogovor med Churchillom in Caillauxom je nemogoč, predvsem glede stališča Združenih držav. Včeraj je postajalo vedno bolj jasno, da si Caillaux na vse kriplje prizadeva pridobiti si privoljenje Anglije za povsem določena leta plačila Francija v namenu, da se teh pogojev posluži kot temelja pojanj v Washingtonu.

Če bi resnična težkoča dejanski obstajala le v razliki med desetimi milijoni funtov ter štirinajstimi, katere je Churchill pripravljen sprejeti, bi bil kompromis mogoč, kajti tudi če bi Caillaux privolil v sedanjo angleško zahtevo, bi lahko šel v Washington ter rekel, da je Anglija izpustila Francijo z dvema odstotkoma obresti na dolg in da ne morejo Združene države vsled-storiti nič manj.

Angleška diplomacija je v skrajni meri ovirana vsled vztrajnega stališča Združenih držav, da niso mednarodni dolgovi v medsebojnem stiku. Angleži so mnenja, da bi morale Združene države iz prijateljstva informirati Anglijo in Francija vnaprej glede pogojev, katere hočejo staviti Franciji.

To zadevo so sporočili ameriškemu poslaniku Houghtonu. Če ne bodo Združene države odgovorile, ne bo mogoče doseči nobenega direktnega uspeha na temelju sedanjih angleško-francoskih pogajanj glede dolga.

Pes se je obesil.

NEWBURGH, N. Y., 26. avg. — Pri poskusu, da pride na zlato prostost, se je obesila tukaj velika danska doga, ki je bila last G. Suydana iz Maybrook.

Našli so psa, ki je bil baje vreden pet sto dolarjev, včeraj zjutraj mrtvega. Pri poskusih, da pride na prosto, si je ponesreči zadrgnil vrat

Francoska varnostna poslanica.

BERLIN, Nemčija, 26 avgusta. Odgovor Francije na nemško poslanico glede varnostnega dogovora bo tvoril podlago za eventualno konferenco. To je vse, kar je mogoče definitivno reči glede položaja, razventega, da vlada izjavlja, da je ton poslanice spravljiv.

Predsed. Coolidge in francoski dolg.

Predsednik Coolidge bo zahteval, da povravna Francija svoj dolg na temelju angleške uravnave. — Predsednik ne bo vpošteval nobene takozvane obljube predsednika Wilsona.

SWAMPSCOTT, Mass., 26. avgusta. — Francosko-ameriška pogajanja glede francoskega dolga se bodo vršila na strogo trgovsk podlagi, brez posebnih simpatij za francosko stališče.

To je odločno namignjeno v pripombah, objavljenih v imenu predsednika. Vsled tega se mora Francija pripraviti na to, da odplača svoj dolgo v dva in šestdeseih letih, z obrestnimi merami treh in treh in pol odstotka.

Neki oficijelni predstavitelj je izjavil, da določa postava za fundiranje dolgov angleško uravnavo kot standard, na katerem se je sklenilo štiri ali pet dogovorov z evropskimi dolžniki K temu se je dostavilo, da bo moral vsakdo, ki skuša doseči posebno postopanje, dokazati komisiji, zakajnaj bi se njegov posebni slučaj razlikoval od vseh drugih. Druge važne objave, izrečene v imenu predsednika, so se glasile:

Opozicija proti varčevalni politiki predsednika, ki se bo vršila še napre, ne bo uspešna.

Armadni generalni štab bi moral nuditi deželi primerno varstvo za tristo milijonov dolarjev na leto, kar so znašali izdatki pred vojno približno le sto in dvajset milijonov dolarjev. Ni smatrati resnim ugotovil, da se bo armada razkrojila, če se bo skrčilo dovolila.

Predsednik bo imenoval novega poslanika za Japonsko tako hitro kot le mogoče.

Predsednik Coolidge se bo vrnil v Washington krog Delavskega praznika.

Iz pripomb predsednika je očividno da smatra stališče Belgije povsem ločeno od drugih in da niso pogoji, dovoljeni Belgiji, nikak uzorec, po katerem bi mogli Francija, Italija, in drugi narodi prikrojiti svoja upanja.

Vsakdo spoznava, da je zavzemala Belgija v vojni prav posebno stališče, da je bila nevtralna dežela, zajeta med dvema nasprotnima silama.

Vsed tega je obstajala želja, da se postopa z Belgijo tako velikodušno kot le mogoče. Pri Angliji so uporabili standard plačilne zmožnosti in to bo tudi temeljni pomislek pri razpravah z drugimi narodi.

Nemci v francoski legiji.

PARIZ, Francija, 26. avgusta. Več kot šestnajst tisoč Nemcev, več kot polovica skupnega števila Tujske legije, pomaga starim sovražniku Franciji, vojevati boj proti Rifcem.

Vprašanja in ponudbe prejšnjih vojakov prihajajo vsaki dan v francosko vojno ministrstvo v takem številu, da je popolnoma nemogoče ugoditi vsem prošnjam za sprejem v Tujsko legijo.

Od dneva naprej, ko se je dotil Abdil Krim, poveljnik vstašev. ofenzive, je bila Tujska legija vedno na najbolj nevarnih mestih in v najbolj vročih bojih. Častniki zagotavljajo, da so imeli nemški deli te formacije velike izgube, ker so se spustili v boj kot izkušeni vojaki. Dezercij niso med Nemci tako pogoste kot pa med drugimi narodnostmi v Legiji.

Odkritje velike zarote v Kini.

Francozi so baje preprečili zaroto, koje namen je bil oborožiti Kitajce. V Šanghaju je bila zaplenjena municija, in aretirani so bili visoki inozemski armadni častniki.

ŠANGHAJ, Kitajska, 26 avg. Francoska policija je zaplenila včeraj orožje in municijo v vrednosti $46 000. Domneva se, da je bilo to orožje z municijo vred vtihotapila v deželo mednarodna trojica prejšnjih visokih armadnih častnikov in uradnikov. Pošiljatev je bila namenjena za sovražne Kitajce ter naj bi se jo plačalo s ponarejenim denarjem. Med aretiranimi se nahajajo:

— Upokojeni angleški polkovnik James Christie; ameriški brigadni general Charles Krausch, alias Nelson; francoski častnik Chaperon; prejšnji nemški carinski uradnik Otto Christ ter neki Kitajec o katerem se glasi, da je generalni tajnik generala Wong Hse Hua, v kojega posesti je našla policija $40.000, poleg velike množine ponarejenega denarja.

Ameriška, francoska in angleška mešana sodišča se bodo pečala s temi slučaji.

WASHINGTON, D. C., 26. avg. Washingtonska vlada je včeraj formalno sprejela povabilo Kitajske, naj se udeleži carinske konference, vsled dogovora med devetimi silami, sklenjenega v Washingtonu.

Zadolžen tovarnar je postal ropar.

Tvorničar, ki je hotel rešiti svoje podjetje, je postal drzen ropar, ter odnesel $21,000 v gotovini.—Fred C. Nickol je priznal svoje dejanje.

DAYTON, O., 25. avgusta. — Prosim, dajte mi za trenutek revolver, kar ne morem tega prenesti, — je rekel včeraj Fred C. Nickol, predsednik Nickol Manufacturing Company in odličen meščan Daytona enemu detektivov, ki so ga stražili. Aretiran je bil, ker ga sumijo, da je dne 14. avgusta oropal Dayton Saving & Trust Co. banko ter odnesel $21,000, potem ko je pet uslužbencev zaprl v varnostno shrambo.

Nickol je podal včeraj pismeno priznanje, v katerem pravi, da je izvršil rop, ker je neobhodno potrebovalt denar, da reši svojo tvrdko popolnega poloma. Vsi njegovi poskusi, da si izposodi denar, so se izjalovili in stal je pred bankerotom. V svojem obupu je sklenil izvršiti roparski napad.

Policija pravi, da je bil zločin previdno započet in pogumno izveden. Nickol se je namenoma odpeljal v Toledo, kjer je kupil dolg moder plašč ter modro masko, katero si je nataknil, ko je vdrl v banko. To zakrinkanje je bilo tako popolno, da ni imel noben uslužbencev niti najmanjšega pojma glede identičnosti bandita, čeprav so ga vsi uslužbenci dobro poznali. Le ene stvari ni mogel Nickol prikriti in to je bil njegov glas. Skušal je izpremeniti glas, a ker je bil Nemec in zunaj vzgojen, je prišel nemški naglas na površje, kadar je bil razburjen.

Ko so bili baneni uslužbenci pozvani, naj dvignejo roke ter odkorakajo v varnostno shrambo, se je pričelo več uradnikov smejati ob pogledu na čudno našemljeno postavo, kajti domnevali so, da si je kdo privoščil neumestno šalo. To smejanje, združeno s strahom, da se bo načrt izjalovil, ker se ni hotel pod nobenim pogojem poslužiti orožja, je napotilo Nickola, da je poziv glasnejše in bolj pretečе ponovil. Eden uslužbencev je čul nemški naglas, a niti v sanjah bi mu ne moglo pasti v glavo, da bi mogel biti bandit odličen tvorničar ter vlagatelj v banki. Fred Nickol. Šele ko so policijska poizvedovanja dognala njegove finančne težkoče pred ropom ter ropu sledeče poravnanje najbolj nujnih dolgov, je dotični baneni uradnik obvestil policijo o nemškem dialektu bandita. Vsled tega je bil Nickol aretiran ter je po kratkem zaslišavanju priznal svoje dejanje. Sedaj ga stražijo v odlici noč in dan, da preprečijo izvršenje samomora.

Demonstracije v oproščenih mestih.

Oproščenje Duesseldorfa so obhajali z velikimi slovesnostmi. — Francoska poslanica nudi temelj pogajanj, ki se bodo najbrž vršila v Lausanne.

BERLIN, Nemčija, 26. avgusta. Ko so francoske in belgijske čete odšle iz Duesseldorfa, Duisburga in Ruhrota, je vprizorilo včeraj tekom polnoči v oproščenih mestih, posebno pa v Duesseldorfu, prebivalstvo pozestni karneval z baklijadami. Natančno ob polnoči so pričeli zvoniti zvonovi in oglasile so se parne sirene, to je trajalo četrt ure.

BERLIN, Nemčija, 26. avg. — Luthrov kabinet je včeraj zvečer sprejel francoski odgovor na nemške ponudbe glede varnostnega dogovora kot temelj za pogajanja in vsled tega je verjetno, da bo sklenjen splošni evropski varnostni dogovor. Na temelju te odločitve sta se sestala pozno včeraj nemški minister za zunanje zadeve Stresemann ter fransoski poslanik de Margerie in predlagalo se je začasno, da se bodo pričela uvodna pogajanja mogoče že v treh tednih. Vodili jih bodo izvedenci glede medenarodnega prava. Kraj zborovanja ni še določen, a bo najbrž izbran Lausanne v Švici.

Sporna točka obstaja v tem, če naj se udeleže konference ministrski predsednik ter zunanji ministri privadetih dežel ali le zunanji ministri.

Natančno besedilo francoskega odgovora bo objavljeno že v četrtek in ne kot se je izprva nameravalo, šele v petek.

Iz gotovih virov pa se je izvedelo, da je sestavljena poslanica, pisana na pisalni stroj, v povsem prijateljskem duhu in da bo vsled tega uravnala pot k direktnim pogajanjem, čeprav ne vsebuje ničesar, kar bi obetalo uravnavo nasprotij, ki obstajajo med Berlinom in Parizom.

Tri točke, ki so omenjene v zadnji nemški varnostni poslanici, obravnava ta francoski dokument zaporedoma namreč revizijo obstoječih pogodb, sklenitev razsodiščnih pogodb in vstop Nemčije v Ligo narodov.

Glede prve točke je bil najbrž dosežen sporazum, ker izjavlja Nemčija v svoji zadnji poslanici da se obstoječih pogodb ne smejo otakniti vsled predlaganega varnostnega dogovora.

DELODAJALCI ZAVRNILI POGOJE DELAVCEV

Delodajalci so zavrnili pogoje premogarjev, da se zopet otvori pogajanja. — Izločili so zahteve, ki se tičejo povečanja stroškov.—Lastniki pravijo, da bi cene premoga poskočile. — Stališče predsednika Coolidge-a. — Na razpolago je dosti izkopanega premoga.

HAZELTON, Pa., 26. avgusta. — Antracitni premogarji so včeraj na konferenci meščanskim komitejem stavili ponudbo za obnovljenje pogajanj z delodajalci, če bi slednji obljubili, da ne bodo izločili zahtev, ki bi imele za posledico povišane proizvajalne stroške. Delodajalci so pozneje zavrnili ponudbo z utemeljitvijo, da bi povišani stroški povišali cene premoga.

Komitej trinajstih trgovcev iz okrajev, proizvajajočih trdi premog, je potom John Uhla iz Wilkesbarre, načelnika komiteja, naprosil John Lewisa, mednarodnega predsednika United Mine Workers, da bi se premogarji sestali zopet z delodajalci.

Po dve uri trajajoči debati glede spora, ki je dovedel do prekinjenja pogajanj v Atlantic City dne 4. avgusta, je dal Lewis izraza želji, da se sklene dogovor z lastniki premogovnikov ter imenoval obenem pogoje premogarjev.

— Vedno smo pripravljeni sestati se z antracitnimi delodajalci, — je rekel Lewis, — če bi le hoteli privoliti, da se vrše pogajanja na temelju dejstev. Pogajanja se lahko vrše, če bodo umaknili svoje ugotovilo na konferenci, da ne bodo popustili glede ničesar ter zavrnili vse, kar bi moglo motiti faktor proizvajalnih stroškov.

Razpoloženje delodajalcev glede ponudbe Lewisa je takole pojasnil W. Inglis, predsednik Glen Alden Coal Company v Scrantonu ter načelnik mezdnega komiteja delodajalcev:

— Naše stališče napram zahtevam premogarjev je neizpremenjeno. Kot veste, nismo mi prekinili pogajanj. Mi še vedno vztrajamo pri tem, da ne moremo privoliti v nobeno stvar v novem kontraktu, ki bi povečala produkcijske stroške, kajti to bi povečalo cene premoga.

Odločno se je postavil proti vsakemu javnemu vmešavanju v tem štadiju spora. Meščanski komitej bo nadaljeval s svojimi napori, da spravi obe strani skupaj in sicer na konferenci z delodajalci, ki se bo vršila danes v Wilkesbaree.

SWAMPSCOTT, Mass., 26. avgusta. — Da je predsednik Coolidge trdno sklenil pustiti antracitne premogarje in delodajalce izvojevati njih boj tudi potem, ko bo proglašena stavka, je bilo razvidno iz zadovoljstva, katero je kazal vspričo poročil, da so na površini velike zaloge premoga.

DENARNA IZPLACILA
V JUGOSLAVIJI, ITALIJI IN ZASEDENEM OZEMLJU

Danes so naše cene sledeče:

JUGOSLAVIJA:

1000 Din. — $19.00 2000 Din. — $37.80 5000 Din. — $94.00

Pri nakazilih, ki znašajo manj kot en tisoč dinarjev računamo posebej 15 centov za poštnino in druge stroške.
Razpošilja na zadnje pošte in izplačuje "Poštni čekovni urad".

ITALIJA IN ZASEDENO OZEMLJE

200 lir	$ 8.70	500 lir	$20.75
300 lir	$12.75	1000 lir	$40.50

Pri naročilih, ki znašajo manj kot 200 lir, računamo po 15 centov za poštnino in druge stroške.
Razpošilja na zadnje pošte in izplačuje Ljubljanska kreditna banka v Trstu.

Za pošiljatve, ki presegajo PETTISOČ DINARJEV ali pa DVATISOČ LIR dovoljujemo po mogočnosti še poseben popust.
Vrednost Dinarjem in Liram sedaj ni stalna, menja se večkrat in nepričakovano; iz tega razloga nam ni mogoče podati natančne cene vnaprej; računamo po ceni tistega dne, ko nam pride poslani denar v roke.

POŠILJATVE PO BRZOJAVNEM PISMU IZVRŠUJEMO V NAJKRAJŠEM ČASU TER RAČUNAMO ZA STROŠKE $1.—

Denar nam je poslati najbolje po Domestic Postal Money Order ali po New York Bank Draft.

FRANK SAKSER STATE BANK
82 Cortlandt Street New York, N. Y.
Telephone: Cortlandt 4687

GLAS NARODA
(SLOVENE DAILY)

Owned and Published by
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(A Corporation)
Frank Sakser, *president* **Louis Benedik,** *treasurer*

Place of business of the corporation and addresses of above officers: 82 Cortlandt St., Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA"
"Voice of the People"

Issued Every Day Except Sundays and Holidays.

Za celo leto velja list za Ameriko in Kanado	$6.00	*Za New York za celo leto*	$7.00
Za pol leta	$3.00	*Za pol leta*	$3.50
Za četrt leta	$1.50	*Za inozemstvo za celo leto*	$7.00
		Za pol leta	$3.50

Subscription Yearly $6.00.

Advertisement on Agreement.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvzemši nedelj in praznikov.

Dopisi brez podpisa in osebnosti se ne priobčujejo. Denar naj se blagovoli pošiljati po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov, prosimo, da se nam tudi prejšnje bivališče naznani, da hitreje najdemo naslovnika.

"GLAS NARODA", 82 Cortlandt Street New York, N. Y.
Telephone: Cortlandt 2876.

ALLIED PRINTING TRADES UNION LABEL COUNCIL NEW YORK CITY

STAROKRAJSKI KLERIKALIZEM

Starokrajski klerikalci so čuden stvor. Ogljemo si nekoliko bolj podrobno nekatere njihove bistvene lastnosti.

V domovini je bilo dosti strank, tri so bile pa najbolj izrazite, namreč klerikalna, liberalna in socijalistična.

Socijalisti so se s ponosom nazivali socijalisti, liberalci so bili ponosni na svoj liberalizem, kadarkoli si pa klerikalcu rekel, da je klerikalec, je same jeze zardel kot rak ali pa postal zelen kot kuščar.

Za klerikalca ni bilo na svetu večje psovke kot beseda "klerikalec" Kaj to dokazuje? Da so se na tihem sramovali vsega, kar je bilo v zvezi s klerikalizmom.

Kakšne so bile metode voditeljev slovenskih klerikalcev? Najbolj nazadnjaške, kar si jih mora človek predstavljati.

Poglavitna parola voditeljev se je glasila: Držati narod v temi, da ne izpregleda in da nas ne spozna.

Duhovniki so raz prižnice prepovedovali čitanje vseh tistih listov, ki niso nosili klerikalnega pečata.

V spovednici ni človek dobil odveze, če je zaupal spovedniku največji greh — da je namreč naročen na kak neklerikalni list.

Voditelji slovenskih klerikalcev so si poiskali zaslombe pri najvišjih mestih v stari Avstriji ter opravljali izborno izdajalsko službo na račun slovenskega naroda.

— Njihova borba ni bila nikdar poštena ter niso imeli toliko poguma, da bi pogledali poštenemu človeku v oči

Z vladno močjo za svojo jeguljasto hrbtenico so dosegli skoro vse, kar so hoteli.

Karkoli udarcev je bila zadala vlada zadnjih trideset let slovenskemu narodu, jih jim je zadala s posredovanjem slovenskih klerikalcev.

V protidokaz navajajo klerikalci dr. Janeza Kreka in par drugih mož, ki jih advertajzajo za svoje.

Toda Krek ni bil nikdar in nikoli klerikalec in tudi tisti, katere lahko z njim prispodabljamo, niso bili nikdar.

Nove politične razmere so skoro temeljito pomele tudi klerikalizem v domovini.

Jugoslovanska vlada je prepovedala klerikalnim duhovnikom v cerkvi pridigovati politiko.

Klerikalnim duhovnikom pravimo zato, ker pošteni katoliški duhovniki niso politike nikdar pridigovali.

To je bil velik udarec, kajti klerikalnim duhovnikom je ostala edinoic le še spovednica na razpolago.

Vse svoje politično delovanje so prenesli s prižnice v spovednico.

Ker so se pa v spovednici pečali skoro izključno le s političnimi grehi, s politično odvezo in s politično pokoro, se je tudi tega narod naveličal.

Klerikalna stranka je v Jugoslaviji brez opore in brez moči. Ostalo je sicer še par žalostnih reprezentantov, ki žive v duhu preteklosti, ker se ne morejo prilagoditi sedanjosti.

H tem pa hodita Grdina in Koverta vsako leto po navodila, kako bi bilo mogoče v Ameriki razviti slovenski starokrajski klerikalizem, da bi donašal že vsaj približno take sadove kot jih je rodil pred vojno in med vojno v starem kraju.

Grdina skuša zamešati pojme o klerikalizmu in katoličanstvu.

Zatorej si zapomnite rojaki: med katoličanstvom in klerikalizmom je razlika kot med nočjo in dnevom.

Vzemimo človeka, ki ne živi poštenega življenja, pa je neprestano v cerkvi in se neprestano oglaša v klerikalnem časopisju. On je klerikalec, njegovo katoličanstvo je pa malo prida.

Oni, ki nočejo verjeti prepričevalnim dokazom, da so tudi ljudje Kovertove sorte večkrat v zmoti — so zagrizeni klerikalci.

Koverta ne spada niti med prve niti med druge.

On tvori razred zase.

On je praktičen klerikalec in slab katoličan.

Dopisi.

New York, N. Y.

Rojakom, ki sem jih obiskal za časa bivanja v Pennsylvaniji, naznanjam, da sem srečno dospel domov. Onim, ki so mi poverili kak nalog, naznanjam, da bom skušal vse v najkrajšem času urediti.

Vsem, ki so mi naročili pozdrave za Petra Zgago, bodi povedano, da sem jih oddal ter se jim on srčno zahvaljuje. Opazil sem pa, da bi bil pozdravov še bolj vesel, če bi jih spremljal del dobrot, ki sem jih jaz pri rojakih vžil.

Skoro ne vem, kaj me je pravzaprav napotilo v Pa. Največ je pa pripomogla k temu odločitev moje žene ki je enostavno rekla: hočem, nakar ni preostalo meni drugega kot: moram.

Nikakor mi pa sedaj ni žal, da sem šel tja. Naletel sem na stare znance, spoznal nove ljudi. Tako pri prvih kot pri drugih sem se mogel prepričati, da so še Kranjči ter se le vedno drže, zlasti v gostoljubnosti, naših lepih domačih navad.

Tudi sem imel priliko videti, kako žive rojaki ter se mučijo za vsakdanji kruh po rudnikih. Vedno sem žnjimi soglašal. Sedaj sem pa še bolj razvidel, da so njihove zahteve popolnoma upravičene. Želim jim zanaprej boljših uspehov kot so jih imeli v zadnjih letih. Prepričan sem tudi, da jih bodo dosegli, ako jih vsi kot en mož zahtevajo.

Zahvaljujem se tem potom vsem, ki so me sprejeli in pogostili ter jih vabim obiskati me, ako jih privede pot v New York. Najdejo me v pisarni Frank Sakser State Bank, od koder odidemo nato malo k meni v vas.

Vl. Premru.

Irwin, Pa.

Tukaj se je ponesrečila 12. avgusta rojakinja Frančiška Hren. Ponoči se ji je vnela obleka in ogenj jo je tako nesrečno opekel, da je radi opeklin v hudih bolečinah tudi umrla. Ranjka je bila stara 67 let, doma iz Trebnega in je bivala v Ameriki 25 let, kjer zapušča tri sinove in dve hčeri. Bila je zvesta čitateljica lista Glas Naroda.

Sorodnikom naše sožalje!

Nič ni predobro za vašega otroka. Dajte mu najboljše. Bordenovo Eagle Mleko. Je popolnoma varno in čisto.

Če pošljete ta oglas The Borden Company, Borden Building, New York, vam bodo povedali v vašem jeziku, kako je treba hraniti vašega otroka z Eagle Mlekom.

Dept. 1

Novice iz Jugoslavije

Zagoneten umor.

V Osijeku se je zastrupila blagajničarka zavarovalnice "Dunav" Frančiška Glatz. V smrt jo je gnal primanjkljaj v blagajni v znesku 6000 Din. Kakor javlja blagajničarka v pismu svojim sorodnikom, je primanjkljaj nastal brez njene krivde. Škontracija blagajne in takoj uvedena preiskava je dognala, da Glatzova ni sama zakrivila primanjkljaja. Kdo je kriv smrti mlade uradnice še ni znano.

Tatvina v sarajevski tobačni tovarni.

V sarajevski tobačni tovarni so prišli ta dni na sled veliki tatvini, ki sta jo izvršila nočna čuvaja Rafin Kariman in Nejril Barič. Vlomila sta ponoči v skladišče tobaka ter odnesla dva velika zaboja cigaret "Vardar", ki sta jih potem razprodala po Sarajevu. Oba vlomilca sta že pod ključem.

Težka obsodba vojaka-nazarenca.

Vojno sodišče v Beogradu je čevljarja Milana Vujiča obsodilo na 9 let in 8 mesecev težke ječe, ker kot rekrut ni hotel sprejeti puške, češ, da mu to zabranjuje njegova nazarenska konfesija.

Albanski notranji minister v Beogradu.

Te dni je prispel v Beograd albanski minister za notranje zadeve Cena beg. Na kolodvoru so ga sprejeli zastopniki notranjega in zunanjega ministra Prihodu Cena bega se pripisuje velik pomen, ker prevladuje mnenje, da ima nalog, da uredi z jug. vlado vprašanje samostana Sv. Nauma in Vrmoša ter sploh končno razmejitev med obema državama.

Kako vtihotapljajo svilo iz Italije.

Tihotapci so iznajdljivi ljudje. Preko Zadra, vtihotapljajo svilo ja menda tudi drugo blago takole: kozje mehove napolnijo s svilo ali pa tudi z drugim blagom, na spodnji konec meha pa privežejo svinec, da se meh potopi pod površino vode; meh sam privežejo na vrv, ki jo na skritem mestu pritrdijo na ladjo. Na ta način vtihotapijo razno blago, zlasti pa svilo v razna dalmatinska mesta.

Aleksander Malinov v Beogradu.

V Beograd se je pripeljal bolgarski ministrski predsednik in vodja demokratske stranke, Aleksander Malinov. V njegovem spremstvu se je nahajal tudi biv. predsednik sobranja Hristo Slavejko. Oba državnika sta takoj nadaljevala vožnjo v Švico, kamor sta odšla na oddih.

Novi argentinski konzul v Zagrebu.

Vlada je izdala novemu argentinskemu konzulu v Zagrebu Alfredu Silvestriniju exequatur.

Strossmayerjev spomenik v Zagrebu.

Odbor za določitev kraja kjer naj se postavi Strossmayerjev spomenik v Zagrebu, je z večino glaso vsklenil, da se omenjeni spomenik postavi na južni strani Jugoslovanske akademije, kakor je priporočal tudi veliki umetnik Ivo Meštrović, avtor Strossmayerjevega spomenika, ki je svoje mnenje podkrepil z idejnimi estetskimi in arhitektičnimi razlogi.

Pomorski muzej v Splitu.

Organizatorji Jadranske razstave se bavijo s projektom, da bi se pomorski in ribiški ter tujski oddelek Jadranske razstave uporabil za stalen pomorski muzej, ki bi bil prvi in edini svoje vrste v jug. državi. Posebnemu odboru je poverjena naloga, naj uvede energično akcijo, da se pomorsski muzej otvori že prihodnje leto.

Smrtna kosa.

V Valti vasi je umrla po kratki bolezni Tončka Kulovec, rojena Znanc, stara 43 let.

—V Zagrebu je preminul Salomon Benedik, predsednik "Dolenske" d. d. v Zagrebu.

Aleksander Inchiostri utonil?

Iz Osijeka poročajo: V neki kabini vojaškega kopališča so ob priliki snaženja našli moško obleko in čevlje z dokumenti glasečimi se na ime Aleksander Inchiostri, rojen 15. avgusta 1904 v Zadru, po poklicu slikar. Mladi Inchiostri se je kopal v vojaškem kopališču in je najbrže nepazeno utonil. Pred kratkim je prišel v Osijek, da tamkaj slika. Utopljenec je sin tudi v Ljubljani dobro znanega slikarja Inchiostrija, ki je napravil impozantno sliko za I. vsesokolski slet v Ljubljani.

Peter Zgaga

V nekem nemškem mestu je umrl bivši avstrijski feldmaršal Konrad von Hoetzendorf.

Tekom vojne je bil dolgo časa šef avstrijskega generalnega štaba.

Bil je mož velikih vojaških zmožnosti, kjer je imel pod skupno armadno komando vojake srbske, hrvatske, slovenske, italijanske, nemške, madžarske, češke, slovaške, poljske in romunske narodnosti. Vsa ta pestra zmes je bila posejana še z Židi in cigani.

Poveljeval je armadi v kateri je vladalo večje nasprostvo kot med Avstrijo in njenimi sovražniki.

Proti koncu vojne so ga odstavili.

Hoetzendorf je doprinesel za Avstrijo dosti večje žrtve kot pa nemški kajzer za Nemčijo.

*

Hoetzendorf je namreč izgubil vojni sina.

V nemški cesarski familiji so pa vsi živi in zdravi.

Če niso polegtega tudi srečni in zadovoljni, naj sami sebi pripišejo.

*

Domžale so postale trg. Dne 8. avgusta so se vršile v to svrho velike slovesnosti.

Toda, ko bo kralj povišal dom žalski trg v mesto, naj si izbere zato primernejši čas. V mesecu avgustu je nekoliko prezgodaj.

To naj stori meseca oktobra ali novembra, da se bodo tudi new yorški Domžalci lahko v duhu udeležili praznovanja.

Meseca oktobra ali novembra imajo v kleti dovolj sredstev za to.

*

Časopisje poroča o nekem zakonskem možu, ki je oklofutal svojo ženo, katera je sedela zvečer pred hišo, pa mu ni hotela takoj ponuditi stola.

Žena ga je tožila.

In sodni je odredil, da bo mož dolgo časa sedel.

*

Gazolin je za tri cente cenejši.

Toda dobro si zapomnite rojaki: ni cenejši zato, ker ga je preveč, ker so proizvajalni stroški izzki in ker si baš zastran visoke cene gazolina marsikdo ni upal nabaviti kare. Ne. Ampak gazolin se je zato poceni, ker so si kompanije v laseh ter skušajo druga drugo uničiti.

*

Iz Washingtona poročajo, da je bilo lansko leto v Ameriki sorazmerno manj porok in več ločitev zakona.

Kaj je tému vzrok? Najbrž dejstvo, da je za sklenitev zakona ponavadi treba nekoliko ljubezni, za ločitev pa par grobih besed.

Ljubezen je redka danadanašnji, dočim so grobe besede na dnevnem redu.

*

V Los Angeles sta skušala dva lopova odvesti znano kinematografsko igralko Mary Pickford ter izsiliti od nje visoko odkupnino. Pred sodiščem sta bila spoznana krivim in sodnik ju bo obsodil najbrž na deset let ječe. To je težka kazen. Kapitalist, ki pod napačnimi pretvezami zvabi ubogo žensko v svojo tovarno ter jo neprestano sili, da mu dela za smešno plačo leta in leta po deset do dvanajst ur na dan, ponavadi ni kaznovan, ampak zavzema v takozvani družbi odlično mesto ter ga označujejo kot steber ameriške industrije.

*

V listih čitam, da se John D. Rockefeller še ni iznebil svoje stare in velikodušne navade. Vsako leto enkrat ali dvakrat se pomeša med skupino otrok ter začne deliti mednje nove nikelne in dajme. Koliko jih razdeli, ni natančno znano, toda poročilo pravi, da ne toliko, da bi jih ne mogli nesti seboj. Člani njegove družine se zastrantega precej razburjajo in vznemirjajo. Če ne bo drugače, bo treba postaviti starega moža pod kuratelo.

JUGOSLAVIA IRREDENTA

V morje

je skočila v Prstu 35-letna G. Nadalin iz Škednja. Storila je to vsled sporov in prepirov v družini. Truplo so potegnili iz morja blizu Milj.

Reška škofija.

Pred kratkim so bile določene meje nove škofije na Reki, ki obsega tudi voloski, jelšanski in trnovski dekanat. Prvi reški škof bo najbrže dr. Karel Mecchia, sedanji vikar tržaško-koperske škofije.

Iz Soče

so potegnili tiskarskega strojnika Antona Božiča iz Gorice, ki je pred dnevi vtonil pri kopanju.

Požari.

V Marjanu je nastal požar v Falzarijevi tovarni za pohištvo. Škode je nad 300.000 lir. V Mirnu je napravil požar znatno škodo na premičninah in nepremičninah pri posestniku in obrtniku Lestanu. Škode je 14,000 lir.

V Šempasu je nastal ogenj pri Antonu Lovrenčiču. Škode je na poslopju in senu nad 9000 lir.

Na Reki

so aretirali bančnega blagajnika H. Longobardija ki je pobegnil iz Genove s 14 milijoni lir.

V Idriji

je imenovan za občinskega komisarja dr. Fran Medirazza, rodom iz Trogira v Dalmaciji. Imenovanje komisarja pomeni, da občinskih volitev morda ne bo še dolgo. Pripravljajo se tla, da bi imela občina tako zastopstvo, ki povsem prijalo fašistovskim svrham.

Podraženje kruha.

Peki v Trstu zahtevajo podraženje kruha in sicer 40 stotink pri belem in 30 stotink pri navadnem kruhu. Cene testenin so poskočile za 35 stotink pri kilogramu. Podražila se je moka vsled obnove uvozne carine na žito. Sedaj se draži kruh. Ljudstvo je razburjeno.

Fašisti tudi v Spodnji Trebuši.

Pred nekaj dnevi se je ustanovila sekcija fašistovske organizacije v Spodnji Trebuši in sicer na zelo slovesen način. Od blizu in daleč so prišli v sicer povabljeno Trebušo fašisti, tako iz Idrije, Kanala, Gorice itd. Po vseh hišah so morale biti izobešene italijanske zastave. Bilo je polno govorov in sekcija je bila ustanovljena, to se pravi: mirna Trebuša ima sedaj nekaj ljudi, ki so pripravljeni skrbeti za mir in red" v vedno večjo čast domovine.

Ciganke hodijo po Istri

in sleparijo ljudi Te dni sta prišli dve ciganki k neki kmetici blizu Pule, da ji povesta srečno bodočnost. Kmetica Burišič je vdova. Zato sta ji ciganki govorili o pokojnem možu in izsilili iz nje tisoč lir, da pomirita duha pokojnega Burišiča. Tudi najedli sta se in napili, potem sta ciganki odšli. Vdova je naznanila sleparijo orožnikom.

Med sladkosnedeži.

Svojčas se je ustavila v pristanišču v Šanghaju neka angleška bojna ladja. Poveljnik je šel v mesto in posetil najvišjega dostojanstvenika. Ta je bil zelo vesel in je povabil poveljnika in njegove oficirje na obed. Miza je bila obložena z najraznovrstnejšimi jedili. Angleški poveljnik je pridno jedel in posebno mu je ugajala jed, katero je smatral za ragout. Hotel pa je izvedeti, iz kakega mesa je pravzaprav ta jed. Toda to je bilo težko. Kitajec ni znal angleško, Anglež pa ne kitajsko. Treba se je bilo torej poslužiti znakov. Poveljnik je pokazal na skledo oponašal pri tem raco. Kitajec pa je spačil svoj obraz, zmajal z glavo in odgovoril zategnjeno: "Bav tav . . ."

KOTIČEK ZA OTROŠKO ZDRAVJE

OSKRBA MATERINSTVA in OTROŠKEGA ZDRAVJA

Na tem mestu bomo poznali tudi za tednom važne in poučne vesti, ki so velike vrednosti posebno za nosoče žensko in matere.

Oskrba in hranitev dojenčkov je važnega pomena za val dom in za narod vobče. Zato se vsem zdi vredno prinesti poljudno in podrobno pojasnilo o tem predmetu.

ČLANEK 139.

Hrano za otroka ne sme tvoriti nikdar samo eden ali dva predmeta. Za preskrbo vseh snovi, potrebnih za rast, je potrebna raznoličnost. Raznoličnost premaga enakomernost. Otrokova hrana naj vsebuje vsak dan par izmed naslednjih stvari.

Zrnate in druge jedi, ki vsebujejo razen zrna tudi otrobe in škrob; cela pšenica in cel riž vsebujejo vitamine in vse, kar je potrebno zoper zaprtje. Sočivje, posebno pa zelenjava, je jako bogata na železu, drugih mineralijah in vitaminih, ki so tudi v sadju vsebovani. Otroku naj se nikdar ne daje med jedjo kendija, razen opoldne, ko naj tvori kendi del dezerta. Sladkobo naj se mu daje v hrani kot je cocoa, puddingi in sadje. Mlečna in jajčna maščoba je dobra za otroke, ne pa maščoba iz pečene hrane. Pred sedmim letom dajte otroku le malo mesa.

Mleko je najboljša in najbolj važna hrana za rastočega otroka. To je najbolj popolna hrana ter je tudi najbolj poceni. Mleko vsebuje protein, ki nadomešča izgubljeno ter skrbi za rast; maščobo v pripravni obliki, naj se uporablja kot kurivo za telesno delovanje. Istotako tudi karbohidrat ali sladkor. En pint dnevno naj bo pravilo za vsakega otroka. Dve žlici Bordenovega Eagle Brand v ¾ čaše mrzle vode dobro premešano se da je številnim slabohranjenim šolskim otrokom. Če se to uporablja redno, je zaznamovati znaten napredek v teži. Slaba prehrana je zbirališče bolezenskih bacilov.

Otrok večkrat ne ljubi samega mleka. Da naj se ga mu v obliki cocoa, custard-a, mlečnih juh, smetanskih jedil itd. Tukaj je naprimer dvoje navodil.

Pečen custard (posebno navodilo)

Dve veliki žlici Bordenovega Eagle Brand Mleka.
1 jajce.
1/16 orešča.
⅞ čaše vode.
¼ čajne žlice vanilije.

Zmešajte temeljito Eagle Brand in vodo. Stepeno jajce pridenite šumečemu mleku. Pridenite vanilijo in orešček. Pečite nad vodo v neprevroči peči. Ko zapičite v sredo custarda noževo ostrino ter jo potegnete čisto ven je pečeno.

Cocoa.

3 velike žlice cocoa.
3 velike žlice sladkorja.
Malo soli.
3 čaše vrele vode.

Eno čašo Bordenovega Eagle Brand Mleka.

Zmešajte cocoa, sladkor in sol. Razredčite z vodo, katero dodajte polagoma. Pustite vreti nekako dve minuti, vlijte notri mleko ter stepite, da na ta način preprečite skorjo na površini. Boljši je okus, če dodaste pol čajne žličice vanilije pred serviranjem.

Čitajte te članke vsak teden skrbno ter jih ohranite za poznejšo uporabo.

Protifašistovska opozicija v senatu.

Iz Rima poročajo o pripravah liberalne stranke za ustanovitev kompaktne liberalne opozicije v senatu, ki naj bi jo vodili senatorji Croce, Ruffini in Mosca.

POPRAVEK.

J. Stegel, R. D. 2, Schenevus, N. Y., prevzame v zameno farmo ali hišo, tudi če je nekaj uknjižbe (mortgage) na nji.

ALOJZ JIRASEK:

FILOZOFSKA ZGODBA

(Nadaljevanje.)

— Saj sem si mislila, da je vse skupaj sama zavist zaradi mojega stanovanja; takoj sem rekla: ko bi vsi, gospod Vavrena ne! Z gospodom Fribortor gre sicer zmerom na alduja, ampak tole — —

— Mnogo kvasijo, pa malo resnice.

— Sedeminštirideset filozofov — in že je hotela razlagati, kakšne študente je že vse imela na stanovanju; toda Vavrena je vzel klobuk in odšel, zakaj mudilo se mu je.

*

Na stanovanju gospodične Elis je bilo tiho, četudi se je tam pravzaprav mnogo na skrivnem vršilo. Zelenka je živel kakor po navadi in nič ga ni motilo. V kolegiju je stal med tistim viharjem zadaj, ni delal hrupa in je imel čisto vest.; samo to ga je jezilo, da ga bodo morda zasliševali. Poučeval je, kakor sicer, doma pa študiral in pojedal odmerjene krajce kruha in čežano.

Špinovo nebo je bilo še zmerom oblačno in okoli glave so se mu sukali skoro neprestano gosti kolobarji dima, katerega je sesal iz dolge pipe. Zdaj je imel nov opravek. Izvlekel je iz omare dolg črn frak, dediščino po rajnem stricu župniku, ki je to obleko nosil v svojih študentovskih letih, in ga, če mu je bilo dolgčas, zamišljeno ogledoval, obračal in skoro vsak dan s palčico iztepal in krtačil.

Zdaj se je pečal poleg filozofije celo tudi s spoštovanja vredno krojaško obrtjo.

— Slab študent, ki vsak teden ne pošije za groš niti! — mu je večkrat dejal stric župnik, kadar je bil Špina pri njem na počitnicah. Zdaj je vneto izpolnjeval besede pokojnikove in se poizkušal v šivanju in popravilih na fraku, toda kljub vsemu trudu in prizadevanju se mu ni posrečilo dati nekdanji sijaj. Čemu se je tako vbadal, čemu tako brigal za zunanjost mladi ta filozof, o katerem bi človek doslej mislil, da se nagiblje k ciniški šoli? To tajnost je hranil globoko v srcu, ali gospodična Elis je ugibala. — — —

Minila sta dva dneva. Par slušateljev, med njimi Vavrena in Fribort, je bilo klicanih k rektorju, kjer se jim je bilo zagovarjati radi preteklega viharja. Rektor je dejal, da profesor veronauka vse dotlej ne prestopi praga, preden ne dobi poštenega in primernega zadoščenja.

Toda preden je bilo vse pri kraju in v redu, je napočil zadnji dan meseca aprila.

Pozno popoldne je odhajal Vavrena od ure. Še izmed vrat druge sobe je klicala gospa Roubinkova za njim:

— Gospod Vavrena!

Vrnil se je.

— Skoro bi bila pozabila. Prosim jih, če bo mož zraven, naj govore rajši po nemški, ali pa vsaj kakor po navadi, ne hochboehmisch. Teh novih besed ne sliši rad. Er kann es nicht ausstehen. Misli, da je vse to nalašč, te novotarije.

Vavrena je zardel do uešs, pa se je samo nasmehnil in z globokim poklonom odšel, ne da bi izpregovoril besedo. Ni mogel, in ko bi bil, bi bilo kaj rezkega.

Toda vsa jeza ga je minila in že v veži, kjer je srečal Lenko, ki se je vračala z vrta.

V lice je bila vsa zardela in obraz se ji je zjasnil še bolj, ko je zagledala urno odhajajočega študenta.

— Gospodična Lenka, nekaj vam moram povedati, — je naglo dejal in se previdno ozrl naokoli, pa se sklonil k devojki ter ji v ušesce nekaj zašepetal. Ko je glavo dvignila, ga že ni bilo, glasil se je le odmev njegovih hitrih korakov po stopnicah in po veži.

Stala je trenutek tiho gledajoč za njim, kakor bi čakala pojasnila. Toda koraki so utihnili. Iztrgala se je, švignila hitro v sobo, kakor če živahna srna veselo poskoči in v temnem zelenju izgine.

.. In bilo ji je res kakor na ples in vriskanje. — — —

* * *

Dokler je bil Špini stric župnik pri življenju, je bilo dobro. Podpornik pa je umrl in študentu brez staršev, brez prijateljev in brez premoženja ni preostalo drugega, kakor da se s poučevanjem po hišah živi. Pravkar se je vrnil pozno popoldne "od ure" in že se je lotil pipe, da si pri knjigi zapuha, tu se naglo ob le priprtih vratih ustavi, kakor bi bil tam primrznil. Čutil je, da mu je za hipec zastala sapa in da so se mu kolena zašibila. Niti za cekin bi ne bil v tem trenutku besedice iz sebe spravil.

Oči so mu nepremično zrle skoz špranjo v sobo gospodične Elis, kjer se je nenadoma začul jasen, zvonek glas in filozofa tako preplašil.

Zagledal je tam gospodarjevo Marinko, svežo kakor cvet rosan, okroglega veselega lica. Bila je "kar tako", po domače oblečena; bel predpasnik, kratko krilce in nizki šolni so se ji izvrstno podajali.

— Prišla sem le tako na skok. Gospodov filozofov ni doma — —

— So na urah, — je odgovorila gospodična Elis nevede, da se je bil Špina vrnil.

— Ni mi dalo; mislila sem, vi, gospodična Elis pač najbolje vste — —

— Kaj pa, Marinka?

— Pravijo, da majales bodo — o, to bi bilo veselja!

Opazujoči filozof je videl, kako je brhka deklica kakor razveseljen otrok z rokama zaploskala, kako so ji oči kar igrale.

Kako je bila lepa, dražestna!

Zdaj bi lehko stopil in prilika, po kateri je hrepenel, se mu je kar sama ponudila. Lehko bi ji povedal in si pridobil njeno hvaležnost toda bilo mu je prav tako kakor druge krati. Nemogoče, da bi se ojunačil. Rad, neskončno rad bi ž njo izpregovoril, ali kako začeti? Bila je vesela, razposajena, zato se je bal, da ga morda ne odpravi z dovtipom. Kolikokrat je že skoro usta odpiral, da zaprede z njo pomenek, toda zmerom se mu je zateknilo. Zdaj bi lehko imenitno začel. Vprašala je, — stopi tja, odgovori. — Srce mu je bilo — moj Bog, ali naj se ji postavi iz obličja v obličje, ali naj zre v te jasne, poredne oči? Toda enkrat mora biti — samo trenutek še — kaj odgovori gospodična Elis.

— O, ljuba gospodična Marinka, ti gospodje filozofi so vzdignili tak rebeljon, da ne bo nič — —

Špina se je oddehnil in lovil kljuko, da vstopi, toda v tem so se odprla vrata druge sobe in naglo se je pojavil Fribort. — Konec je bilo vsemu!

Špini je omahnila roka. — Poleg te čeljusti se ne more postaviti, za to ni imel korajže; vedel je, da bi pogorel. Grenkoba zavisti in ljubosumnosti mu je zalila srce. — Stal je še zmerom spognjen pri vratih in moral gledati, kako je Marinka presenečena zadrhtavala in zardevala.

— Dobro, da greste, gospod Fribort — in gospodična Elis je na kratko povedala Marinčino željo.

— S slavnimi majales sicer slaba kaže, ali ker si jih želite, jih priredim jaz, pa bodo tako glasni in veseli kakor druga leta. — —

— Bomb videli, če ste tako vsegamogočni!

— Stavimo; za kaj?

— Če stavo izgubite, vam bom dala šop kopriv.

— Če jo pa dobim, pa šopek vijolic, tak, kakor — — in pomembno je umolknil.

— Dobro, torej šopek, — mu je Marinka hitro segla v besedo in se ozrla plaho na gospodično Elis.

Spomin na poljub, katerega ji je Fribort na stopnicah ukradel, je zbudil rožnato senco tiste rdečice, ki je takrat polila njeno mehko lice.

Špina je bil kako rna trnju. Vse izrabi ta Hanak — česa si le ne izmisli! Ljubosumnemu filozofu je bilo zdaj še prav, da je Marinka z lahnim pozdravom odbežala iz sobe.

Zunaj se je namreč razlegnil glas hišne gospodinje, ki je hčerko domov klical.

Ko je kmalu nato Fribort stopal v svojo sobico, je trčil med vrati ob Špino, ki se je nekam gnal.

— Kam pa tako urno?

Toda le nerazumljivo mrmranje mu je bilo v odgovor.

* * *

Nastal je večer pred sv. Filipom in Jakobom.

Večer prijeten, toda brez luči na nebu. Zato pa je na poljskih višinah, pri strakovskih gozdovih in vsenaokoli po celi pokrajini, zaviti v sivo, tajinstveno odejo, zagorela množica žarečih grmad. Mladina in odrasli so prihajali iz mesta uživat prijetnega večera in pogledat, kako sežigajo čarovnice. — Največja truma se je zbrala na griču pri znamenju sv. Prokopa, nad katerim je mlado listje stare, košate lipe po tihem šepetljalo.

Malo stran je gorela velika grmada, okoli katere so poskakovali živahni fantje, pokrikovali, pa metali kvišku goreče baklje. Zdaj pa zdaj se je razlegalo vriskanje, ki je spremljalo najvišje letečo vseh preprostih, dež isker sršečih bakelj.

Ob strani je stal Vavrena, odvrnjen od ognja. Ni se pridružil svojim tovarišem, ki se jih je tu sešel cel zbor. Iskal je samote.

Gledal je zamišljeno proti nedoškinskemu gaju, ki je v večernem mraku prostran in tajinstven črnel. Na višini se je izmed temnega drevja njegovega lvigal bel, gosposki dvorec, kakor tih, zapuščen gradič, in v dolini, kamor niso segale dolge sence mračnega gaja, je bleščala jasna gladina širnega koširskega ribnika.

Za gajem, ob strani, povsod po višinah so plapolale grmade in migljale lučice.

Večer, grmade, svetloba in kriki, vse je spominjalo Vavreno na dom. Nehote je zablodil v mislih v otroška leta, ko je stavil na griču grmade, jih zažigal, čez ogenj skakal in vriskal. Raj spominov mu je zablisnil v glavi kakor preše iskre.

— Ne vem, kaj imajo na tem, — se je začulo ob strani.

— Ach, das gemeine Volk!

Spoznal je po glasu gospo Roubinkovo in iz dodatka gospodično Lotinko. Ni se niti obrnil, da bi ga ne spoznali, odšel je in se brez pomisleka spustil po meji proti polju. Dame so šle naprej, hrup in krik sta medlela, dokler se nista glasila samo še iz teme.

Vavrena se je udal mislim. — Hladen, lagoten vetere je pihljal po mladi setvi. Orošena trava je bila kakor žamet.

Ali zdaj pod tem tihim večernim nebom ni več mislil na dom. Dejal si je, ko bi bila Lenka takole prišla h grmadi. In že je bil v tiru.

Ena misel je rodila drugo. Zamislil se je, kako bi mu nežna ta deklica ob strani korakala, ogovarjal jo je, razodeval ji svoje misli. Ona mu je odgovarjala, razločno, da, tako bi gotovo odgovorila.

Tu je ob nekoga trčil, ki je tudi s povešeno glavo korakal proti domu.

— Ah, Špina! — Ti si ?Kako?

Tovariš pa ga je krčevito prijel za roko in hipec gledal Vavreni v lice. Neka mginjen in razburjen je bil.

— Prijatelj! — je bruhnil iz sebe. — Prijatelj, jaz ti moram, — toda ne, ne!

In preden se je Vavrena zavedel, že Špine ni bilo več.

Oziral se je in videl, kako ob meji z dolgimi koraki hiti proti mestu.

(Dalje prihodnjič.)

Smrt v valovih Drave.

Te dni se je odigrala pri Dolenjem Miholjcu pri Osijeku pretresljiva drama. Iz Gjurjevca se je šla kopat v Dravo večja družba višjih uradnikov tamkajšnje tovarne tkanin z ženami in otroci. Nenadoma sta se začela potapljati deklica in njen desetletni bratec. Z velikim naporom so rešili iz valov deklico deček sin Fr. Hermana, uradnika mlinske industrije iz Zagreba pa, je pred očmi matere utonil.

VANDERBILT SE JE VRNIL

Te dni se je vrnil iz Evrope znani ameriški finančnik Vanderbilt s svojo ženo in otrokom.

Strašen zločin podivjane mladine.

Grozen zločin je izvršil v petek 7. tega meseca 18-letni Evgen Kadliček v Bratislavi z dvema mladima prijateljema. Svojo mater in očima je ubil po načrtu, ki ga je že vnaprej dobro premislil in sestavil. V Tallerovi ulici št. 3 je stanoval uradnik Slovaške hranilnice František Hartmann s svojo ženo in njenim sinom iz prvega zakona Evgenom. Že tri leta sta živela zakonca Hartmann v najlepši slogi, le moralno pokvarjeni Evgen je često kvaril domači mir. Morilec Evgen Kadliček je bil že od mladih nog tipični postopač in lenuh. Družil se je z raznimi vlomilci in drugimi sumljivimi elementi in ni dolgo tega, ko je ukradel svoji materi 2000 Kč. Večkrat je imel je opraviti s policijo, ki ga prav dobro pozna. V petek zvečer je šla skoz dvorišče omenjene hiše žena policijskega stražnika Niklavca. Začula je iz drugega nadstropja, kjer stanujejo Hartmannovi, obupne klice na pomoč. Niklavcova je hitela po stopnicah v drugo nadstropje, kjer je našla Hartmannovo vso v krvi. Takoj je obvestila o tem svojega moža in ko je prispela na lice mesta policija, so našli oba zakonca v mlaki krvi. Noge sta imela zvezane z žico. Hartmannova je bila še toliko pri zavesti, da je povedala ime morilca. Bil je to njen sin Evgen, ki sta mu pomagala dva prijatelja. Morilci so prišli v stanovanje ob 14. popoldne, ko je bil Hartmann v kopalnici. V kopalnico so prišli vsi trije mladeniči in planili na Hartmanna. Eden mu je zvezal z žico roke in noge, druga dva sta ga začela z kosom železa tolči po glavi. Nato sta odšla dva v spalnico, kejr sta napadla Hartmannovo soprogo, dočim je tretji držal na grlu umirajočega Hartmanna bodalo, pripravljeno za vsak slučaj, če bi se nesrečna žrtev bramila. V spalnici je vrgel Evgen svoji materi odejo čez glavo ter jo udaril trikrat s kladivom po glavi. Njegov pomočnik ji je zvezal roke in noge z žico.

Nato so morilci prevrnili vse predale in odnesli ves denar. Policija je bila morilcem takoj za petami. Evgena Kadličko so aretirali v neki restavraciji, kjer je po groznem umoru mirno popival. Spočetka je svoj zločin tajil, končno je pa vendar priznal, da je umoril mater in očima z namenom, da pride do denarja. Imen obeh pomočnikov ni hotel izdati. Hartmann je takoj podlegel ranam, dočim so odpeljali njegovo ženo v bolnico, kjer so jo obvezali. Zdravniki upajo, da ostane pri življenju, dasi ma na glavi 12 ran. Brezsrčni sin je prosil mater, naj mu da denarja za čokolado in konjak. Ker ni hotela ustreči njegovi želji, je sklenil oropati stanovanje. Ko so morilci opravili svoj posel, so odnesli Hartmannovo truplo v poselsko sobo, sami pa so oblekli njegovo obleko. Cinizem teh treh zverskih mladeničev je šel tako daleč, da je eden oblekel isto obleko, v kateri je bil umorjen Hartmann, druga dva sta pa vzela iz omare dve novi obleki, tako, da so odšli vsi trije iz stanovanja v Harimannovih oblekah.

V soboto ponoči je policija aretirala v Košicah rojenega Karola Doljala, ki je osumljen soudeležbe pri umoru. Doljal taji in skuša zvaliti vso krivdo na Kadličko. Tretji krivec je Michal Tomanovič, ki je tudi že pod ključem. Policija je zaslišala tudi težko ranjeno Hartmannovo, ki je izjavila, da bi jo bili morilci nedvomno ubili, če bi se ne bila pritajila in hlinila, da je že mrtva.

ČUDNA ORGANIZACIJA

Madžarski notranji minister Rakovsky je te dni priobčil v budimpeštanskih listih članek, v katerem brani takozvano Narodno organizacijo za varstvo delavcev.

Kaj je v resnici ta organizacija, ki jo ščiti vlada, naj povedo sledeči podatki:

Glavna naloga te organizacije je preskrba vojaških oseb, ki jih je izsledila kontrola Zveze narodov. Minister sam je v svojem članku potrdil, da obstojajo v vsakem večjem madžarskem mestu uradi te organizacije, ki šteje nad stotisoč članov!

Slučaj je odkril kakšni elementi sestavljajo to organizacijo. Ladislav Okolicsany, bivši oficir, ja obtožen, da je skupno z drugimi umoril bogato lahkoživko Amalijo Leirer. Nato je bil izrednim potom imenovan za višjega uradnika pri budimpeštanski mestni elektrarni. V njegovi miznici, ki so jo šele sedaj preiskali, so našli poldrug kilogram dinamita in pismo, v katerem ga imenuje višji nadzornik državnih železnic Hainuss za vodjo imenovane organizacije v šestem budimpeštanskem okraju. Amalija Leirer je bila umorjena v decembru 1924. Okolicsany pa je prevzel organizacijo 17. novembra leta 1924. V tej zvezi se tudi ne sme pozabiti, da je bil Gustav Lederer orožniški nadporočnik, ki je umoril in izropal prekajevalca Koudelko, vodja oddelka in steber "nacionalnega" gibanja med delavci!

Trgovinska vojna med Nemčijo in Španijo?

Iz Madrida poročajo o naglem prekinjenju pogajanj za sklep nemško - španske trgovinske pogodbe. Ako ne pride med Madridom in Berlinom do sporazuma,

Severa's Skin Soap

Idealno, fino in čisto milo za toaleto, kopelj, šampu, britje. Izvrstno za kopanje otrok in malčkov.

Cena 25 centov.

Vsaki dan rabite

Severa's Antisepsol

za gargranje grla in izpiranje ust; preprečí bolezni v grlu, ohrani ter naredi lepe in bele zobe in utrdi mehka čeljusti. Čisti zoperno sapo in drži usta votlino v zdravem stanju. Cena 35 in 60 centov.

Zahtevajte najnižaj pri lekarnarju.

ANTON ČEHOV KOT ZDRAVNIK

Anton Pavlovič Čehov je bil pesnik večernih mrakov in otožnosti. Ljubil je trudne in zlomljene duše. Sam je bil srčno izredno bogat, da ni vedel kam s tem bogastvom. Ko si je izbral zdravniško vedo, ni znal, kakšne težkoče ga bodo čakale kot zdravnika. Pozneje je priznal, da je zdravniška veda le dobro vplivala na njegovo pesniško delo. "Prirodne vede so me storile opreznega. Vedno sem se trudil, da se ravnam po izsledkih znanosti. Kjer nisem utegnil, sem raje molčal," piše Čehov v nekem svojem pismu.

L. 1890., po šestletni zdravniški praksi, je odpotoval na Sahalin, na otok zločincev. V tem času je sestavil svoje najlepše potopise. Radi pljučne bolezni je zapustil Sahalin ter poiskal dunajske in pariške zdravnike, ki so mu nasvetovali Benetke. Zdravljenje ni napredovalo, kakor si je želel. Umrl je leta 1904. v 44. letu.

V reviji "Pramedicus" objavlja dr. Ebstein odlomke iz Čehovih pisem, ki se nanašajo na njegovo bolezen in na njegovo zdravniško prakso: 2. januarja 1885. piše Čehov gdč. Saveljev: Moja bolezen me je malo prestrašila, iztočasno pa mi je pričarala lepe, srečne trenotke. Tudi taka čuda se dogajajo! Prejemam toliko dokazov iskrenega in prijateljskega sočutja, da se zdim kakor princ iz Arkadije, ki razpolaga z mnogimi blastelini. Dokler nisem obolel, nisem vedel, da imam toliko prijateljev . . . 30. marca 1888. piše Čehov Suborinu: Kot zdravnik sem se privadil gledat ljudi, ki so zapisani smrti. Vedno me prevzame posebno čustvo, ko gledam ljudi, ki se smejejo ali ki jočejo in ki so zapisani smrti.

O mladi zdravnici- prijateljici pravi: Pacijenti so za to zdravnico prava muka in zanje se boji do psihoze. Pri posvetu smo vedno razdvojenega mišljenja. Jaz prorokujem zdravje, kjer vidi ona smrt in podvojim doze, ki jih smatra za zadostne. Kjer pa je smrt očitna, tam se moja prijateljica ne ponaša kot zdravnica. Nekoč so prevzemali bogatega bolnika na železniški postaji. Istočasno je prispela seljakinja z nevarno oteklino na vratu. Bolezen je bila tako napredovala, da je bil vsak up zaman. Ker pa ta žena ni občutila nobenih trenotnih bolesti, in ker je bilo gotovo, da umre radi svoje bolezni, se je moja prijateljica čutila pred seljanko tako krivo, da se je pred njo opravičevala radi svojega lastnega zdravja in da se je osebno sramovala, ker je zdravniška veda tako nemočna, da ji ne more pomagati.

Istega dne piše Čehov: V Moskvi živi veliki trdoglavec, pesnik Palmik. Nedavno si je razbil glavo in jaz sem ga lečil. Ko je danes prišel, da mu previjem rane, mi izroči steklenico Ilang-Ilanga za tri rublje, steklenico dragocenega orhidejskega olja. To me je upropastilo.

Nesreča na Monte Rosa.

Iz Milana poročajo, da se je ponesrečilo na Monte Rosa več italijanskih turistov. V snežnem metežu in v megli so na povratku zašli in prišli na 1000 metrov visoki prepad Mahugnaga. Mladi vodnik Kazimir Pie je obvisel nad prepadom nakar se je utrgala zmrzla vrv in je padel v globočino. Njegov brat, ki je tudi vodnik, se je hotel iz obupa vreči za njim in so ga le težko zadržali od tega koraka. Turisti so se rešili slednjič z največjo težavo. Vodnikovega trupla še niso našli.

MOŽ JE MORAL PRATI — ŽENA JE BILA BOLNA

Uniontown, Ga., — John L. Mindala iz tega mesta je vesel človek. Štiri leta je pral domače perilo, kajti njegova žena je bila med tem časom jako bolna. Sedaj zamore zopet opravljati svoje delo. Mrs. Mindala je bila trikrat operirana in zdravili so jo za sto različnih bolezni, v resnici ni imela ničesar drugega kot trakuljo, ki je bila tekom dveh ur odstranjena iz njenega telesa. Toda predno so dognali, kaj ji je, je njen mož, ki je plumber potrošil skoro vse denar za zdravnike in zdravila. Tašča Mrs. Mindala je prišla pred dvemi tedni k njima na obisk ter takoj uganila, kaj je ž njeno sinaho. Čakati je bilo treba teden dni, da so dobili zdravilo iz Pittsburgha, potem je pa vzelo le malo časa za usmrčenje trakulje, ki je bila 62 čevljev dolga. Spravili so jo v steklenico alkohola, kjer je vsakomur na ogled.

Dosti moških, žensk in otrok se zdravi za kako drugo bolezen in sicer neuspešno, dočim je njihova resnična bolezen pošast—trakulja. Gotovo znamenje te pošasti so oddajanja njenih delov, morebitna pa izguba teka z včasnim izpehavanjem, pokrit jezik, zgaga, bolečine v hrbtu, stegnih in nogah, omotica, glavobol, občutek omedlevice s praznim želodcem, veliki, temni kolobarji krog oči. Želodec je težak in napihnjen. Človek tudi čuti, kot da se nekaj giblje do grlo. Bolnik ima rmeno kožo, malo tehta, ima slabo sapo. Pošast, ki včasih doseže dolžino 50 cevljev, povzroča božjastne napade. Če se splazi v sapnik, lahko zaduši svojo žrtev. Iznebite se takoj te pošasti, dokler ne izpodkopije zdravja. Pošljite $10.48 za zdravilo Laxfana, to slavno zdravilo zoper trakuljo, danes. Ne pošljemo C. O. D. Prodaja ga samo Laxal Co., 135 Laxal Bldg., Box 963, Pittsburgh, Pa. Za zavarovanje zavojčka 25c posebej. (Copy 2.) —Adv't.

Naznanilo.

vsem tistim, kateri hočejo poslati dolarje v staro domovino.

DOLARSKA IZPLAČILA —

izvršujemo v vseh delih Jugoslavije za pristojbino 4%, istotako v Italijo—zasedeno ozemlje za pristojbino 3%.

POŠILJATVE V DINARJIH IN LIRAH —

izvršujemo najtočneje in po jako zmernih cenah. Za vsako pošiljatev preskrbimo podpisano izplačilno potrdilo prejemnika.

Brza in točna postrežba v vseh ozirih zajamčena.

DENARNE VLOGE prejemamo na "Special Interest Account" in jih obrestujemo po 4% mesečno obrestovanje.

NAJSTAREJŠA JUGOSLOVANSKA POTNIŠKA POSLOVNICA

FRANK SAKSER STATE BANK
82 Cortlandt Street, New York, N. Y.

Grozdje! Grozdje! Grozdje!

To je že peto zaporedno leto, ko smo razposlali na stotine kar grozdja našim odjemalcem v vse dele Združenih držav, in *vsak posamezni* odjemalec je bil zadovoljen z našim blagom! Naročite karo našega izbranega črnega ali belega grozdja in se prepričajte. Naša prva trgatev se je že začela.

BAKULICH PREDOVICH CO.
216 California Fruit Bldg.,
SACRAMENTO, CALIF.

Kapitan Marryat:

JOSEPH RUSHBROOK

Za "Glas Naroda" priredil G. P.

29 (Nadaljevanje.)

— Srce mi poka, — je vzkliknila Mary. — Hotela bi ležati v grobu, če bi ne bila ta želja pregrešna.

— Mary, ne pozabi ene stvari, da sem namreč nedolžen.

— To si. Hotela bi, da bi mogla reči kaj takega o sebi. Sedaj pa, kaj naj rečem, ko se zopet sestanem s tvojo materjo? Ljubila sem jo že poprej in lahko si misliš, da jo ljubim sedaj še dosti bolj iskreno. Kaj naj storim? Ne vem, na kak način bi ji mogla kaj prikriti.

— Mary, ne morem razumeti, zakaj bi ji skušala kaj prikriti. Sporoči pa ji tudi, da je ne želim videti, dokler ne bo končana sodnijska obravnava. Naj bo moja usoda taka ali taka, — ona naj me ne obišče, dokler se ne bo odločila.

— Pojutrišnjem bom izvedla tvoje naročilo, — je odvrnila Mary. — Sedaj pa moram ali tor poiskati stanovanje. Pisala bom tudi tvoji materi. Z Bogom za enkrat!

Mary je zapustila celico. Toliko je pretrpela, da je komaj dospela do stanovanja ječarja. Sedla je na stol, da se odpočije. Na vprašanje, če bi mogla dobiti stanovanje v bližini jetnišnice, je žena ječarja poslala nekega paznika, ki je šel ž njo ter ji pokazal primerno stanovanje.

Kakorhitro je bila Mary pod streho, je pisala Mrs. Austin ter ji sporočila, da je govorila z odvetnikom ter zagotovila njegovo službo. Nato je šla, vsa izmučena od strahu in razburjenja, v postelju, da pozabi za nekaj časa v spanju svoje gorje.

Dvajseto poglavje.

Joe je bil vesel, ko je bil zopet sam v celici, kajti prvikrat je čutil, da mu je odsotnost Mary prinesla olajšanje. To čudno razkritje ga je presenetilo. Njegov oče velik posestnik, eden prvih mož v okolici, splošno spoštovan in ugleden! Njegova mati, kot razvidno iz prejšnjih pisem, ki jih je pisala Mary, visoka dama, splošno ljubljena in spoštovana! Če je že kot otrok sklenil ščititi svojega očeta ki je bil še berač in navaden divji lovec, v kako večji meri je čutil vsled tega sedaj za svojo dolžnost ščititi ga, ko je dosegel naenkrat tako visoko mesto!

— Ne, — si je mislil Joe, — nočem ga izdati ter obtožiti zločina, ki bi ga spravil na vislice. Če bi storil kaj takega, bi ljudje mislili, da sem storil to le raditega, da se polastim njegove lastnine. Ljudje bi me smatrali za človeka, ki je iz samega pohlepa izdal svojega lastnega očeta. Zaničevali bi me in tako zaničevanje bi tudi v polni meri zaslužil. V dvojni meri sem vsled tega sedaj obvezan ostati zvest svojemu sklepu, naj pride kar hoče in skrivnost bo šla z menoj vred v grob.

V oni noči je spal Joe zelo trdno.

Prihodnjega jutra je prišel v celico Mr. Trevor.

— Vaša sestra je bila pri meni, Rushbrook, — je pričel odvetnik, — in na njeno prošnjo prihajam k vam, da vam pomudim svojo bodočo službo. Kot čujem, je bila medtem že tukaj ter ne dvomim, da vam je povedala, da ne smete imeti pred svojim zagovornikom nikake skrivnosti Odvetnik je v takem slučaju vaš resnični prijatelj. Njegova dolžnost je ohraniti tajno vse, kar se mu zaupa in če mi poveste, da ste krivi umora, me bo že to zaupanje napotilo, da se bom še bolj pobrigal za vašo obrambo. Povejte mi torej odkrito, kako se je završila cela stvar in v tem slučaju mi bo mogoče razveljaviti pravorek porote, ki ni bila obveščena glede resničnega poteka cele zadeve.

— Zelo dobri ste, gospod, a niti proti vam ne smem izjaviti ničesar drugega, kot to, da sem nedolžen.

— Povejte mi vendar, kako se je cela stvar završila.

— Ničesar drugega ne morem izpovedati ter pravim le, da sem vam zelo hvaležen na vaša prizadevanja.

— To je skrajno čudno. Izpovedi prič govore proti vam. Ali so te izpovedi resnične?

— Ljudje so pričali o slučaju kot se jim je prikazoval, v svoji najboljši veri.

— In vendar niste krivi?

— Nisem. Omejili pa se bom nato, da zatrjujem svojo nedolžnost in svojo usodo bom prepustil poroti.

— Ali ste bedasti? Vaša sestra je ljubeznjiva mlada dama, ki si je takoj pridobila moje zaupanje. Če ste nedolžni, se boste naravnost s silo iznebili svojega življenja.

— Jaz vršim le svojo dolžnost, gospod. Lahko si mislite kar hočete o mojem vedenju, a skrivnost bo umrla z menoj.

— In za koga se hočete žrtvovati na tak način, če ste nedolžen kot trdite vi sam in vaša sestra?

Joe ni dal nobenega odgovora ter sedel na klop.

— Če niste vi izvršili zločina, kdo je potem storilec? — je silil Mr. Trevor. — Če mi ne boste odgovorili na to, nočem imeti niti najmanjšega opravka z vašo obrambo.

— Ravnokar ste rekli, — je odvrnil Joe, — da me hočete zagovarjati, tudi če se proglasim krivim umora, a nočete ničesar vedeti o meni, ker se proglašam nedolžnim in nočem imetovati krivca. To ni dosledno.

— Imeti moram vaše zaupanje, prijatelj moj.

— Pod nobenim pogojem ga vam ne morem nuditi več kot ga že uživate. Nisem vas pozval, da me zagovarjate ter sploh ne maram zagovornika.

— Torej želite, da vas obesijo?

— Tega ne želim, a predno bi kaj črhnil, bi se dal rajše obesiti.

— To je zelo čudno, — je rekel Trevor ter nadaljeval po kratkem premoru: — Domneva se, da ste umorili dotičnega človeka, Byresa, ko ni bil nikdo navzoč. Vedeli so, da ste hodili ven s puško očeta in pričevanje gozdarja je potrdilo, da ste bili divji lovec. Seveda manjka pričevanje namravanega umora z vaše strani. Vsled tega ni nemogoče, da se je puška slučajno sprožila in da ste vi, ki ste bili takrat še otrok, pobegnili, ves prestrašen od tega, kar se je pripetilo. Na ta način bi se dalo uvesti vašo obrambo.

— Jaz sploh nisem streljal na moža, — je odvrnil Joe.

— Kdo pa je oddal strel? — je vprašal odvetnik.

Joe je molčal.

— Rushbrook, — je nadaljeval Mr. Trevor, — bojim se, da vam ne bom mogel dosti koristiti. Niti pečal bi se ne s to zadevo, če bi me ne bile ganile solze vaše sestre. Vaše obnašanje se mi zdi tako bedasto, da si ga ne morem razlagati. Vaših motivov ni mogoče pojasniti, in ničesar drugega si ne morem misliti kot to, da ste izvršili zločin in da ga nočete zaupati nikomur drugemu, niti onemu, ki vam hoče pomagati kot prijatelj.

French Line
Compagnie Générale Transatlantique
SAMO ŠEST DNI PREKO
Z OGROMNIMI PARNIKI NA OLJE
PARIS 5. SEPTEMBRA
FRANCE 12. Septembra.
HAVRE — PARIŠKO PRISTANIŠČE
Kabine tretjega razreda z umivalniki in tekočo vodo za 2, 4 ali 6 oseb. Francoska kuhinja in pijača.
19 STATE STREET NEW YORK
ALI LOKALNI AGENTJE

— Lahko si mislite o meni kar hočete, — je odvrnil naš junak. — Lahko me obsodijo in celo usmrtijo. Če se bo to zgodilo, mi lahko vrjamete pri izveličanju moje duše, da sem nedolžen. Hvala vam gospod, za vaše prijazno zanimanje in še v večji meri za to, kar ste rekli glede Mary. Tudi če ostanete en mesec tukaj, ne boste izvedeli od mene več kot ste dosedaj.

— Po taki izjavi bi bilo moje bivanje brezmiselno, — je rekel Trevor. — Iz ozira do vaše sestre bom skušal storiti vse, kar je v moji moči.

— Tisočkrat hvala za vašo prijaznost, katere ne bom nikdar pozabil, — je odvrnil Joe.

(Dalje prihodnjič.)

Henry Bordeaux:

Ob uri poznih spoznanj.

Družina Nonhans se je obotavljala zapustiti svoje posestvo v Dauphineji ter se vrniti v Pariz. Gospod se mudi ves dan na lovu, včasih se celo zateče kar za dva dni v gorovje Grande Chartreuse, da bi ustrelil kako divjo kozo. Gospa pa, ki ni prijateljica šuma in hrupa, izkorišča samoto za sprehode po vasi in okolici, kjer jo vsi seljaki poznajo, ali pa se bavi s čtivom in glasbo. Vendar jo včasih ta samota teži: njen soprog je skoro vedno odsoten, oba njena sinova sta v gimnaziji in prvi se pripravlja za vstop v Saint-Cyr (moj Bog, že tako mlada se je bila poročila!), drugi pa stoji tik pred izpitom. In tako ji je dana ugodna prilika, da neguje in razvija svoje notranje življenje, kar ji ni preveč po godu, saj je bolj naklonjena k udejstvovanju kot pa sanjarenju.

Dan obiskov je bil vedno v sobotah, toda proti koncu oktobra, ko se že bližajo Vsi Sveti, so poseti dokaj redki. To pot so pripotale komaj tri kočije, ki pa so se spet zgodaj vrnile, ker je bil kraj na samem. Zdaj je šele peta ura, pa že spet je gospa sama v salonu in skozi velika odprta vrata se ozira v pokrajino, ki je potopljena v čudovito ubranost, samo barve trt in aloij se krvavo odražajo na vijoličastem ozadju.

Gospa Nonhans je za poizkus odprla knjigo, da bi čitala. Pa se že slabo vidi, kajti mrak nastaja. Vstala je in stopila k steklenim vratom.

Kako lep, kako mehak je tak večer zapadajočega leta! Najrazličnejše misli ji plovejo v zavest, ozira se v svoje rodovito in enovito življenje. Ni se še privadila, da bi se vdajala vplivom prirode. Vselej jo je karkoli že zaposlilo.

Zdaj pa stoji tu, nepremična, oprta na vrata, pretapljajoča se v večer, ki se ji bliža s tihimi koraki.

Nenadoma jo preplaši hipen glas:

"Iskal sem vas, gospa, v tem somračju!"

Gospa Nonhans se je zbudila iz zamišljenosti, samo po sebi je umevno, da bo sprejela svojega najbližjega soseda v tem kraju, gospoda Mihajla Girardyja, s čigar ženo je v dobrih prijateljskih stikih.

"Kaj vas ni Magdalena spremila?"

"Prišel sem peš skozi bukov gozd, on pa ne ljubi hoje, dočim sem jaz pravi obožavatelj pešpoti, posebno v tem času, ko je zrak tako lahek in je vse prepojeno z nežnostjo in mehkobo. Posebno zdaj le, v tej uri; da, ta tiha vijoličasta ura . . .!"

"Da, glejte; vse je vijoličasto, skale, drevesa, celo zemlja. Saj to niti ena ura ni, morda le dvajset minut, toda v teh dvajsetih minutah sevájo vse stvari v neizrazni čistosti — in potem — potem se bo nenadoma zgrnila noč . . .

"Da . . . Zgrnila se bo noč tudi za nas . . ."

Ta trpka opazka je gospoda Mihajla, ki je poznal gospejino vedrost in ravnodušnost, tako zelo osupnila, da se ji je približal in jo nekam šaljivo vprašal: "O, o, navdaja vas bližina praznika mrtvih! Na kaj ste mislili pravkar tako sami pri oknu?"

"Na nekaj neveselega, morda celo smešnega. Danes sem namreč izpolnila svoje štirideseto leto!"

"Danes?"

"Da, danes. Morda boste oporekali, vi niste ljubezniv. Morda mislite, da sem jih že davno izpolnila?"

"Kako se varate, gospa! Čital sem, da je nekoč Chautebriand, ko ga je prevzela silna melanholija, odvrnil neki radovedni gospe: "Danes sem izpolnil štirideseto leto", toda on jih je imel že zdavno za sabo, seveda le on . . ."

"Nagajate mi . . ."

"Čakajte, čakajte, gospa. Kako ste preudarni! Kako ste prosti vsake koketnosti, da se upate trditi: štirideset let imam! Morda vam pa nekaj let še manjka do tega števila! Toda nič ne pomaga: mladi ste, dasi tega sami ne veste in tudi nikakor nočete priznati! Pa vzemimo tudi, da ste res dosegli to starost, ali je na tej stvari kaj bolestnega, ali, recimo, smešnega, če ste pa v resnici ostali kot ste bili?"

"Nisem mislila na to, temveč . . ."

"Na kaj pa?"

"Veste, o tem je težko govoriti!"

"Pomagam vam . . ."

"Ko ste vstopili, mi je šinila misel; danes imam štirideset let; živela sem, mislim, dovolj . . . no, končno, ne baš slabo . . ."

"Če bi midva ne bila stara prijatelja, bi popravil to prošlost in to obotavljanje."

"Hvala! Glejte: moja mladost je mrtva, in nikoli, nikdar se mi ni nihče razodel . . ."

"Kaj je to nekaj tako strašnega? Sicer bi ga vi itak ne poslušali do konca!"

"Do konca gotovo ne! Toda povsod in vedno je treba začetka, a začetek je meni neznan."

"Kadar se to začne, se ne neha nikoli!"

"Po ulicah na pr. mi ni nihče siedil, v družbi se ni nihče oziral za mano in ta osamljenost, ki me je ponavadi navdajala s takim ugodjem, na katero sem bila kajpak zelo ponosna, me danes boli, muči, danes ob moji štiridesetletnici. Glejte, to baš je ono žalostno in smešno občutje. Seveda sem srečna, tudi svojega moža ljubim, toda na dan, ko doživi žena štirideseto leto, bi moral biti njen mož pri njej."

"Ubogi Kladij! Ničesar ne ve o tem in mirno strelja svojo divjačino. Divim se vam, najčastnejša žena!"

"Ne mučite me!"

"O, prosim . . ."

"O, saj nisem tako hudo mislila! V moji starosti je vsaka mati preskrbljena za nadaljno življenje. Pravzaprav sem res nespametna, ko se tako razburjam, saj mi bosta v pomoč in oporo moja dva sinova, le to sem hotela povedati, da ni težko ostati poštena in častna. Zadošča, da je človek tak že na videz!"

" . . . da je človek tak že na videz . . . morda. Toda malo je žensk, ki bi imele sledi na sebi povsem krepostnega življenja, in katere so take, zaslužijo upravičeno občudovanje. In res: vsakdo jih občuduje kot umetnine!"

"Zbog njihove starosti?"

"Ne, temveč zbog redkosti! Tišina, ki vas vznejevoljuje, je pač najlepša nagrada. In dovolite, da vam tudi jaz izrazim neko zaupanje?"

"Seveda, oprostite, da sem tako samoljuben."

"Menda se že petnajst let poznava?"

"Toliko časa, nekako, da!"

"srečen sem bil, da ste postali moji ženi Magdi prijateljica in vrhutega tudi moja, kot je običajno pri uglednih družinah. Zdi se mi, da sem si vas ogledal in vas cenil enkrat za vselej: bila ste lepa, to je samoobsebi umevno. Človek vam je nehote zaupal. Todaj pa, nekega dne, — nekako treni ali štirimi leti — sem vas našel, kot nocoj, v otožnosti in potrtosti, vas, ki ste bili vedno tako živahni in neustrašni! Takrat sva malo govorila, vstal sem, obotavljal sem se, vi me niste hoteli pridržati in sem odšel. To je vse"

"Vse?"

"Da. V teku nekaj hipov ste prestali biti krasotno, varno in nepristopno bitje, pred katerim mi ne bi nikdar prišlo na misel kaj nedovoljenega, kajti sicer bi se moral sramovati pred samim seboj. Takrat ste postali žena brez varstva, občutljiva kot vse druge, bolestna in trpeča. Zbal sem se, ne za vas, temveč za sebe, da za sebe, in — sem odšel!"

"Vi se norčujete, vi, ki ste najsrečnejši človek!"

"Nedvomno sem srečen, zelo srečen! Toda navada v sreči utegne zavesti v strast. Srce je žejno dejanj. In — za nekaj časa — sem se izogibal."

"A zato?"

"Polagoma se je spet vse uredilo! Vaše oči so sijale tako čisto, tako daljno in blizo obenem, da ste mnogo pripomogli k mojemu umirjenju. Še pravkar ste dejali, da se vam ni še nikdar niče razodel. Zmotili ste se. Glejte, tu je moja izpoved, dasi je že iz preteklosti."

Oba sta umolknila. Noč se je naglo povesila. Gospa Nonhans je boječe prekinila molčanje, ki je postajalo že tesnobno:

"In poslušala sem vašo izpoved do konca! Ah, pustite me samo, prosim vas! Med nama se je nekaj spremenilo."

"Ničesar se ni spremenilo, čemu bi zamolčevala resnico!"

"Ah, tega ne boste razumeli. Med vašim govorenjem sem začutila, da bi, — o, zdaj ne več, temveč nekdaj ,ko še nisem imela 40 let — ne mogla biti tako trda in nepristopna, kot sem zdaj. In zato me je pred vami skoroda sram. Kaj pomeni to, moj Bog, da sem zdaj prvič občutila, kako sem slabotna!"

"Ne razburjate se, Matilda!"

"Gospa!"

"Da, oprostite. Treba je vam le zaobrniti električni gumb, pa zadobite spet svoj mir."

"Zato, ker me vidite? Ali sem mar že tako stara?"

"Ne, ne zato. Ampak, ker vidite sebe v vsej jasnosti. Doživela sva kot mrtve stvari — vijoličasto uro. Ni trajalo delj kot par hipov . . ."

Gospa Nonhans je razsvetlila sobo in se spet nasmehnila: ". . . in spet je prešla . . ."

ŽENITNA PONUDBA.
Fant star 28 let se želi seznaniti z dekletom od 19 do 27 let staro, sem prikupne zunanjosti, imam stalno delo in nekaj prihranjenega. Sprejema se samo resne ponudbe s sliko. Naslovite: "Novi ženin", c/o Uprava Glas Naroda, 82 Cortlandt St., New York, N. Y.
(2x 27,28)

Kretanje parnikov - Shipping News

29. avgusta: Olympic, Cherbourg.
2. septembra: Mauretania, Cherbourg; DeGrasse, Havre; Pres. Harding, Bremen.
3. septembra: Columbus, Cherbourg in Bremen; Lapland, Cherbourg; Albert Ballin, Bremen.
5. septembra: Paris, Havre; Leviathan, Cherbourg; Orbita, Hamburg.
8. septembra: Martha Washington, Trst; Reliance, Hamburg.
9. septembra: Aquitania, Cherbourg, George Washington, Bremen.
10. septembra: Pittsburgh, Cherbourg.
12. septembra: France, Havre, Majestic, Cherbourg;
15. septembra: Republic, Bremen.
16. septembra: Berengaria, Cherbourg.
17. septembra: Belgenland, Cherbour Deutschland, Hamburg.
19. septembra: Olympic, Cherbourg; Rotterdam, Rotterdam; Suffren, Havre; Orduna, Hamburg; America, Bremen.
22. septembra: Resolute, Hamburg.
23. septembra: Mauretania, Cherbourg; Zeeland Cherbourg; Ohio, Hamburg.
26. septembra: Paris, Havre; Pres. Roosevelt, Bremen.
30. septembra: Aquitania, Cherbourg; Pres. Harding, Bremen.
1. oktobra: Lapland, Cherbourg; Columbus, Cherbourg, Bremen; Cleveland, Hamburg; De Grasse, Havre.
3. oktobra: Leviathan, Cherbourg; Majestic, Cherbourg; France, Havre.
6. oktobra: Pres. Wilson, Trst; Reliance, Hamburg.
7. oktobra. Berengaria, Cherbourg.
8. oktobra: Pittsburgh, Cherbourg.
10. oktobra: Olympic, Cherbourg; George Washington, Bremen; Andania, Cherbourg, Hamburg.
14. oktobra: Mauretania, Cherbourg; La Savoie, Havre; Berlin, Cherbourg, Bremen.
17. oktobra: Paris, Havre; Homeric, Cherbourg.
21. oktobra. Aquitania, Cherbourg; Suffren, Havre; America, Bremen.
24. oktobra: Leviathan, Cherbourg; Majestic, Cherbourg; France, Havre; Martha Washington, Trst.
28. oktobra: Berengaria, Cherbourg; Rochambeau, Havre; Pres. Roosevelt, Bremen; Arabic, Cherbourg, Hamburg.
29. oktobra: Columbus, Cherbourg; Deutschland, Hamburg.

Naravnost v Jugoslavijo
Potujte na velikih parnikih, ki pristanejo tako v domovini, da je treba potovati le par ur z železnico. Nobenih vizejev ni treba.
IZLETNIŠKO ODPLUTJE
MARTHA WASHINGTON
9. septembra
PRESIDENTE WILSON
6. oktobra
Cena za Trst ali Dubrovnik, tretji razred $100, vštevši davek. Tja in nazaj $162 in davek. Železnica od Trsta do Ljubljane samo $1.06; do Zagreba $1.90, do Beograda $4.75. Vnaprej plačana vožnja od Trsta do New Yorka samo $107.50. Posebne cene za vožnje tja in nazaj. Najboljše cene in najbolj ugodna pot za potovanje.
COSULICH LINE of TRIESTE
Phelps Bros. & Co., 2 West St., New York

PRVA IN NAJSTAREJŠA TOVARNA TAMBURIC V AMERIKI—
ki izdeluje najboljše tamburice in glede dela prekosi vse tvrdke te vrste. Tamburice iz moje tovarne so priznano najboljše glede oblike, točnosti in glasu, kar pričajo priznanja zborov in poedincev. Naročeno blago pošiljam v vse kraje sveta. Pišite po cenik, katerega pošljem zastonj.
IVAN BENČIČ
4054 St. Clair Ave., CLEVELAND, O.

Izdal sem novi cenik
Domačih Zdravil
katere priporoča Msgr. Kneipp v knjigi DOMAČI ZDRAVNIK
Pišite takoj po brezplačni cenik, da ga imate v slučaju potrebe pri rokah.
IMPORTIRANO ORODJE IZ JUGOSLAVIJE.
Kosa z rinčkom, iz garantiranega jekla, 60, 65, 70 in 75cm dolge. $2.—
Kosa poliranka z rinčkom, 65, 70 in 75 cm. dolge $1.50
Klepilno orodje $1.25
Brusni kamen "Bergamo" ..... .45
Pralca ..... .30
Motika .... .90c; Srp za klepati .85c
Ribežen za repo, z dvema nožema $1.25
Blago pošiljam poštnine prosto.
Math. Pezdir
Box 772, City Hall Sta., NEW YORK, N. Y.

Prav vsakdo—
kdor kaj išče; kdor kaj ponuja; kdor kaj kupuje; kdor kaj prodaja; prav vsakdo priznava, da imajo čudovit uspeh —
MALI OGLASI
v "Glas Naroda"

IŠČE SE DOGARJE.

Le dobri in izvežbani dogarji dobe delo za več let, najboljši les in najvišja plača. Oglasite se pri:
G. S. Fleischer,
Box 593, DeRidder, La.
(6.13.20 27 & 3.10.17.24)

Kako se potuje v stari kraj in nazaj v Ameriko
Kdor je namenjen potovati v stari kraj, je potrebno, da je natančno poučen o potnih listih, prtljagi in drugih stvareh.
Pojasnila, ki vam jih samoredati vsled naše dolgoletne izkušnje Vam bodo gotovo v korist; tudi priporočamo vedno le prvovrstne parnike, ki imajo kabine tudi v III. razredu.
Glasom nove naseliniške postave ki je stopila v veljavo s 1. julijem 1924, zamorejo tudi nedržavljani dobiti dovoljenje ostati v domovini eno leto in ako potrebno tudi delj; tozadevna dovoljenja izdaja generalni naseliniški komisar v Washington, D. C. Prošnjo za tako dovoljenje se lahko napravi tudi v New Yorku pred odpotovanjem, te se pošlje prosilcu v stari kraj glasom nanovejše odredbe.
KAKO DOBITI SVOJCE IZ STAREGA KRAJA
Kdor želi dobiti sorodnika ali svojca iz starega kraja, naj nam prej piše za pojasnila. Iz Jugoslavije bo pripuščenih v prihodnjih treh letih, od 1. julija 1924 naprej vsako leto po 671 priseljencev.
Ameriški državljani pa zamorejo dobiti sem žene in otroke do 18. leta brez, da bi bili šteti v kvoto. Trojene osebe se tudi ne štejejo v kvoto. Starši in otroci od 18. do 21. leta ameriških državljanov pa imajo prednost v kvoti. Pišite za pojasnila.
Prodajamo vozne liste za vse proge; tudi preko Trsta zamorejo Jugoslovani sedaj potovati.
Frank Sakser State Bank
82 Cortlandt St., New York

Pozor čitatelji.
Opozorite trgovce in obrtnike, pri katerih kupujete ali naročate in ste z njih postrežbo zadovoljni, da oglašujejo v listu "Glas Naroda". S tem boste vstregli vsem.
Uprava "Glas Naroda"

Pozor rojaki!
V zalogi imamo
SVETO PISMO
(stare in nove zaveze)
Knjiga je krasno trdo vezana ter stane $3.00.
Slovenic Publishing Company
82 Cortlandt Street New York, N. Y.